

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції**

16-17 листопада 2023 року

Київ 2023

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 16-17 листопада 2023 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 290 с.

Видання містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the IV International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 11 від 23 листопада 2023 р.)

ISBN 978-617-8171-09-4

© Інститут землекористування НААН України, 2023
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2023

СЕКЦІЯ 4. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ. ЗЕМЛЕУСТРІЙ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Новаковська І.О.

*д.е.н., проф., чл.-кор. НААН,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ, Україна*

Новаковський Д.Л.

*аспірант кафедри землевпорядного проектування,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ, Україна*

ІСТОРИЧНІ АРЕАЛИ МІСТ, ЇХ ФОРМУВАННЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ

Термін «Історичний ареал» (від лат. area — площа, простір, ділянка) вперше застосовано у Законі України «Про охорону культурної спадщини» від 08 червня 2000 р. № 1805. Для захисту традиційного характеру середовища населених пунктів вони за рішенням Кабінету Міністрів заносяться до Списку історичних населених місць України (Рис. 1), а для кожного історичного місця на основі опорних архітектурних планів затверджуються межі й режими використання історичних ареалів. [1]

Рисунок 1. Розподіл території міста Києва за історичними ареалами [2]

Відповідно до Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на їх території, історичний ареал охоплює історично сформовано частину поселення, що зберегла старовинний вигляд, розмежування і характер забудови. Історично-архітектурні опорні плани складаються на матеріалах комплексних досліджень усієї території населеного міста. Режим використання ділянок історичних ареалів повинен передбачати певні обмеження. (Рис. 2)

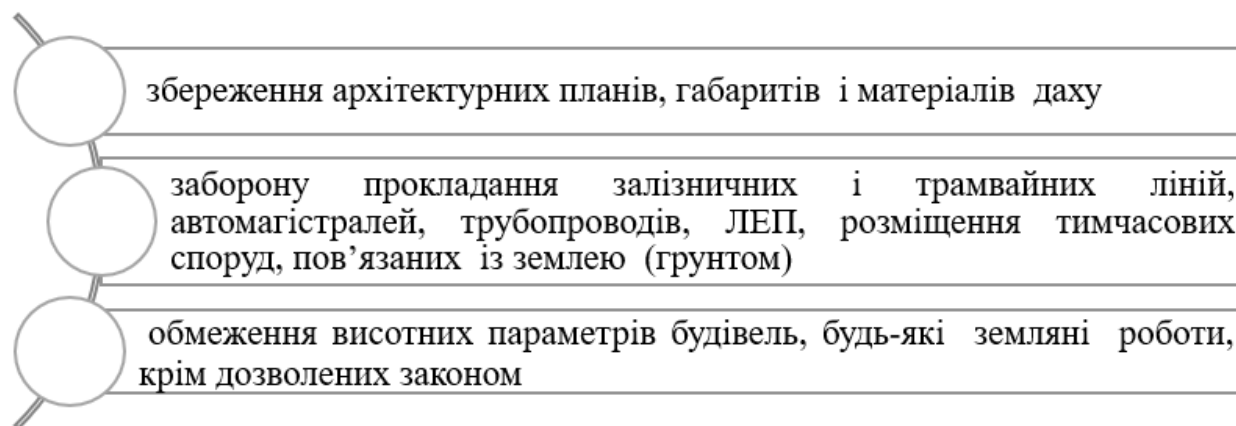

Рисунок 2. Види обмежень використання ділянок історичних ареалів

Межі території, на яку поширюється обмеження у використанні земель, згідно внесених у квітні 2021 р. змін до законодавства, зазначається в документації з землеустрою, містобудівній документації, науково-проектній документації у сфері охорони культурної спадщини.

Для створення сучасного електронного Державного реєстру нерухомості культурної спадщини України вченими Інституту географії НАНУ запропоновано застосувати методологію, що базується на , так званих, Каркасах Рішення (Ka Pi) «чогось» = X, де X позначає на вказану систему (підсистему), так і клас систем (підсистем). В опублікованій вченими статті [3] застосування цієї методології\ названо Головним концептуальним положенням. Цю позицію авторів можна цілком підтримати.

Новий електронний реєстр повинен бути компонентом Національної інфраструктури геопросторових даних (НІГД), що створена за відповідним Законом України (2020 р.) при умові, що модель відповідатиме моделі INSPIRE. Чинний Державний земельний кадастр містить лише просторові характеристики об'єктів культурної спадщини, однак вони не відносяться до визначальних. У Міністерстві культури та інформаційної політики рекомендують автоматизувати в першу чергу з використанням платформи SIDOC CRM процеси: Декларування- Попередній облік – Постійний облік – Моніторинг. [4]

Землі, на яких розташовані пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні

території, музеї просто неба, меморіальні музеї садиби, віднесено до земель історико-культурного призначення.[5] За законом розроблення проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території історико-культурного призначення, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів провадиться відповідно до ст. 47 Закону України «Про землеустрій».

Як самостійна категорія земель України порядок використання земель історико-культурного призначення повинен був понад 20 років тому визначений Законом. Однак такий закон, що передбачений статтею 54 Земельного кодексу, до цих пір не розроблений, хоча главу 10 доповнено статтею 54¹ за Законом № 1423 від 28.04.2021 р.

Для зон охорони, історичного ареалу населеного місця, буферної зони частиною другою статті 54¹ встановлено обмеження, але ці об'єкти не відносяться до земель історико-культурного призначення. Межі ділянок, на які поширюються обмеження, визначаються відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини». Отже, норма частини другої потребує кодифікації.

Стаття 54¹ не передбачає встановлення зон регулювання забудови, зон охоронюваного ландшафту, зон охорони археологічного культурного шару, однак чинний Порядок ведення Державного земельного кадастру містить обмеження названих зон за кодами 01.02.2; 01.02.3; 01.02.4. Вказане потребує змін до ст. 54¹ Земельного кодексу.

Список використаних джерел

1. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
2. Новаковський Д.Л. Організаційно-правові аспекти інвентаризації земель в межах історичних ареалів міста Києва: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи», Київ, 11-12 листопада 2021 р..с.с. 84-88
3. Чабанюк В.С., Дишлик О.П., Поливач К., Піоро В.І., Колімасов І.М., Нечипоренко Ю.В. Головні концептуальні положення створення електронного державного реєстру нерухомої культурної спадщини України. Частина 1. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 2 (2022), сс. 133-154. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.02.11>
4. Чабанюк В.С., Дишлик О.П., Піоро В.І. CIDOC CRM як основа Електронного Державного реєстру нерухомої культурної спадщини України. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 2 (2023), сс. 125-155. <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2023.02.012>
5. Новаковська І.О., Скрипник Л.Р., Новаковський Д.Л. Інвентаризація земель історико-культурного призначення. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 1 (2022), сс. 30-37. (DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.01.03>)

Historical areas of cities, their formation and geography

Abstract. In accordance with the list of historical settlements in Ukraine approved by the Government, and based on the historical and architectural plans of these settlements, the boundaries

and usage regulations of historical areas specified in land management documentation, urban planning, and scientific and project documentation for the preservation of cultural heritage are determined, with the aim of protecting the traditional character of populated areas. The usage regulations of historical area sections are being considered, and methodological approaches to creating an electronic registry of cultural heritage real estate are being analyzed. Proposals are justified for the development of land management projects for the organization and establishment of boundaries for historical and cultural purposes, as well as for the codification of specific legal norms regarding restrictions on land use for objects of historical and cultural significance